

21.10.2024

Vero-osasto

Neuvotteleva virkamies Jere Lumme, p. 0295 530 041

Eduskunnan hallintovaliokunta

HE 139/2024 vp

Valtiovarainministeriön asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö pitää esityksen ja sen taustalla olevan tietojenvaihtodirektiivin tavoitetta jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tehokkaasta, vaikuttavasta ja säännöksiltään selkeästä tiedonvaihdosta erittäin tärkeänä, sillä näin voidaan EU tasolla tehokkaammin torjua rajat ylittävää vakavaa järjestäytynyttä rikollisuutta.

Valtiovarainministeriö toteaa lisäksi, että Tullin edustaja on osallistunut esitystä valmistelevalle työryhmän työhön alusta saakka ja myös valtiovarainministeriön edustajalla on ollut valmistelun loppupuolella mahdollisuus olla mukana työryhmän kokouksissa ja näin valtiovarainministeriön ja Tullin näkemyksiä on saatu tuotua hyvin esiin jo esityksen valmisteluvaiheen aikana.

Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä erityisesti sitä, että esitetyllä lailla säädetään ainoastaan sen taustalla olevan tietojenvaihtodirektiivin mukaisesta tietojenvaihdosta, eivätkä esitetyt säännökset saisi rajoittaa Tullin mahdollisuuksia käyttää muita EU:n tulliyhteistyössä vakiintuneita ja käytännössä tehokkaiksi havaittuja tiedonvaihtokanavia, kuten esimerkiksi tullihallintojen välistä ns. Napoli II –yleissopimusta ja sen tiedonvaihtoa koskevia määräyksiä. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että Tullilta saadun tiedon mukaan tulliviranomaisten välinen tietojenvaihto tulee jatkossakin perustumaan vahvasti Napoli II –sopimuksen mukaiseen tietojenvaihtoon ja vähäisemmässä määrin tähän tietojenvaihtodirektiivin täytäntöönpanoa koskevaan lainsäädäntöön.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan esitetty direktiivin täytäntöönpanolaki ei ole näiltä osin esteenä Napoli II –yleissopimuksen mukaiselle tullihallintojen väliselle tietojenvaihdolle, sillä soveltamisalaa koskevassa ehdotetussa 1 §:ssä säädettäisiin, että lakia sovelletaan

tietojenvaihtoon rikosten ennalta estämistä, paljastamista tai selvittämistä varten Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten kanssa, *jollei muussa Euroopan unionin lainsäädännössä nimenomaisesti säädetä toisin*. Lisäksi itse tietojenvaihtodirektiivin johdanto-osan 12 kappaleen mukaan tietojenvaihtodirektiivi *ei rajoita Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tehdyn yleissopimuksen (Napoli II) soveltamista*.

Esityksen taloudellisten vaikutusten osalta valtiovarainministeriö toteaa, että esityksellä tulee olemaan vaikutus Tullin käyttämiin tietojärjestelmiin ja niiden muutostarpeeseen, mutta näitä vaikutuksia on Tullilta saadun tiedon mukaan hyvin vaikea tässä vaiheessa arvioida. Tarkempi arvio voidaan tehdä siinä vaiheessa, kun poliisin asiaan liittyvät tietojärjestelmähankkeet etenevät. Alustavasti taloudellisten vaikutusten on Tullissa arvioitu jäävän vähäisiksi. Esityksessä on myös asianmukaisesti todettu, että Poliisille, Rajavartiolaitokselle ja Tullille esityksestä aiheutuvat menot tullaan kattamaan olemassa olevista valtion talouden kehyspäättösten ja valtion talousarvion mukaisista määrärahoista siltä osin kuin rahoitusta ei saada EU-rahastojen (sisäisen turvallisuuden rahasto ISF ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline BMVI) kautta.